

Eräitä VAK-lain velvollisuuksia

**Turvallisuustekniikan neuvottelukunta 3/2023
19.9.2023**

Suominen
Automaatioyksikkö

LVV LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

Vaarallisten aineiden kuljetus (VAK)

- Kaikki kuljetusmuodot (meri - kappaletavarakuljetus)
 - Turvallisuus (safety) ja turvaaminen (security)
- 1) Laki vaarallisten aineiden kuljetuksesta ([541/2023](#), VAK-laki, 1.9.2023 ->)
- Lakia ei sovelleta muun muassa
 - varastointiin, siirtoon tai muuhun käsittelyyn, jos toimenpide ei kiinteästi liity tie-, rautatie-, alus- tai ilmakuljetukseen
- 2) VN-asetus vaarallisten aineiden kuljetuksesta ([925/2023](#), 1.9.2023 ->)
- VAK-lain 151 §:n siirtymäsäännös: asetukset
- 3) Liikenne- ja viestintäviraston VAK-määräykset
- Säännökset, määräykset ja direktiivit kootusti Liikenne- ja viestintäviraston [VAK-sivulla](#)
 - Hallituksen esitykset eduskunnan [sivulta](#)

VAK-lain aihealueet (1)

- 1 luku Yleiset säännökset
- 2 luku Yleiset turvallisuusperiaatteet
- 3 luku Luokitus, merkitseminen ja kuljetustiedot
- 4 luku Kuljetuksen ja kuljetusvälineen turvallisuusvaatimukset
- 5 luku Pakkauksen, säiliön ja kontin turvallisuusvaatimukset
- **6 luku Tilapäinen säilytys**
- 7 luku Matkustaja, matkatavara ja lentoposti
- 8 luku Vaarallisten aineiden kuljetukseen tarvittava koulutus tai pätevyys
- 9 luku Ajolupa tiekuljetuksessa
- 10 luku Turvatoimet
- 11 luku Kuljetuskiellot ja –rajoitukset
- 12 luku Onnettomuudesta ja vaaratilanteesta tehtävät ilmoitukset ja selvitykset

VAK-lain aihealueet (2)

- 13 luku Kuljetuksen osapuolten velvollisuudet huolehtia kuljetuksen turvallisuudesta
- 14 luku Velvollisuudet huolehtia kuljetettavan painelaitteen vaatimustenmukaisuudesta
- 15 luku Henkilöstön ammattitaito
- 16 luku Turvallisuusneuvonantajan tehtävät ja koe
- 17 luku Ajoneuvon VAK-ADR-hyväksyntöjä myöntävän ja VAK-ADR-katsastuksia suorittavan pätevyys
- 18 luku Tarkastuslaitokset
- 19 luku Viranomaiset ja viranomaisten tehtävät
- 20 luku Viranomaisten toimivaltuudet
- 21 luku Poikkeusluvut ja –säännökset
- 22 luku Hallinnolliset turvaamistoimet ja pakkokeino
- 23 luku Seuraamukset
- 24 luku Erinäiset säännökset
- 25 luku Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Tilapäisen säilytys (29 §) ja tilapäisen säilytyksen paikka (30 §)

- VAK-aineita saa tilapäisesti säilyttää vain kuljetusmuodon tai kuljetusvälineen vaihtumisesta johtuen taikka kun kuljetus-tapahtuma muuten välttämättä edellyttää tilapäistä säilytystä.
- Kuljetustoiminnan kannalta perusteltuja määriä ja joiden säilyttämisen turvallisuus voidaan varmistaa
- Lähetyksen, kuorman ja lastin käsittelyn edellyttämät tehtävät järjestettävä ja suunniteltava siten, että VAK-aineet eivät vaaranna terveyttä, turvallisuutta, omaisuutta tai ympäristöä
- Onnettomuuksien ehkäisemiseksi asianmukainen järjestys
 - VAK-aineille ja niitä sisältäville lastinkuljetusyksiköille on osoitettava paikat ja alueet (järjestelystä ei aiheudu haittaa ihmisille, ympäristölle ja omaisuudelle).
 - Paikat ja alueet selvästi merkitty tai muutoin varmistettu selkeällä järjestyksellä (vahinko- ja onnettomuustilanteet)
- VN-asetus – VAK-aineet ja lastinkuljetusyksiköt tilapäisen säilytyksen paikassa (mm. erottelu, esteetön pääsy)

VAK-lähetysten ja lastinkuljetusyksiköiden sijoittelu tilapäisen säilytyksen paikassa (31 §)

- VAK-lähetysten ja lastinkuljetusyksiköiden säilytys niille varatuilla alueilla ja paikoissa
- Sijoittelun tulee olla sellainen, ettei aineista aiheudu vaaraa
- VN-asetus – VAK-aineet ja lastinkuljetusyksiköt tilapäisen säilytyksen paikassa (mm. sijoittelu, muu liikenne, siirtely, pinoaminen, erottelu)

Varautuminen onnettomuuksien torjuntaan tilapäisen säilytyksen paikassa (32 §)

- Onnettomuuden tai vahinkotapauksen seurausten rajoittamiseksi:
 - riittävät onnettomuuksien vaikutuksilta suojaavat tai niiltä ennaltaehkäisevät järjestelyt ja toimenpiteet
 - VAK-aineiden asianmukainen kerääminen talteen tai vaarattomiksi tekeminen (onnettomuus- ja vahinkotapaukset)
- Onnettomuuksien ennaltaehkäisemiseksi suunnitelmalliset ja järjestelmälliset toimenpiteet
 - perustuvat vaarojen tunnistamiseen, vaarojen rajoittamistavoitteisiin ja toimintatapoihin
 - toimenpiteiden toteutumista ja niiden vaikutusten jatkuvaa seurantaa ja arviointia
 - tarvittaessa korjaavat toimenpiteet
- VN-asetus - mm. alkusammutuskalusto, imeytys ja neutralointi sekä vuotojen talteenotto ja uudelleenpakkaus/-kuormaus

Sisäinen pelastus- suunnitelma ja vastuu- henkilö (33 §)

- Sisäistä pelastussuunnitelma on laadittava ennen tilapäisen säilytyksen aloittamista. Sen laatii
 - *satamanpitäjä* yhdessä lastinkäsittelypalveluja satamassa suorittavien kanssa
 - *rataverkon haltija* yhdessä rautatieliikennettä harjoittavien ja muiden alueella toimintaa harjoittavien kanssa
 - muiden paikkojen osalta *se, joka tilapäisesti säilyttää* vaarallisia aineita
- Suunnitelmassa on oltava muun muassa:
 - selvitys aineista ja niiden vaaraominaisuuksista ja tunnistetuista onnettomuuksista ja niiden vaikutuksista
 - suunnitelmat onnettomuuksissa toteutettavista toimenpiteistä ja säännöllisten hätätilanneharjoitusten järjestämisestä
 - kuvaus toimenpiteistä, joilla torjutaan ennalta mahdollisten onnettomuuksien vaikutuksia ja rajoitetaan seuraukset mahdollisimman vähäisiksi

Sisäinen pelastus- suunnitelma ja vastuu- henkilö (33 §)

- Hyväksyttäväksi Liikenne- ja viestintävirastolle (Traficom)
- Uusittava, aina tarpeen vaatiessa, kuitenkin vähintään joka viides vuosi
- Hyväksytty pelastussuunnitelma viranomaisten saatavilla
- VN-asetus (mm. suuronnettomuus, tavoitteet, laatiminen, sisältö ja uusiminen, kuuleminen, muu vastaava suunnitelma)
- Sisäisen pelastussuunnitelman laatija nimeää tilapäisen säilytyksen paikalle vastuuhenkilön, joka tuntee
 - tilapäisen säilytyksen toiminnan ja siihen liittyvät vaatimukset
 - turvallisen toiminnan edellytykset
- VAK-lain 151 §:n siirtymäsäännös pelastussuunnitelmalle ja vastuuhenkilön nimeämiselle päättyy 18 kuukauden kuluttua lain voimaantulosta.

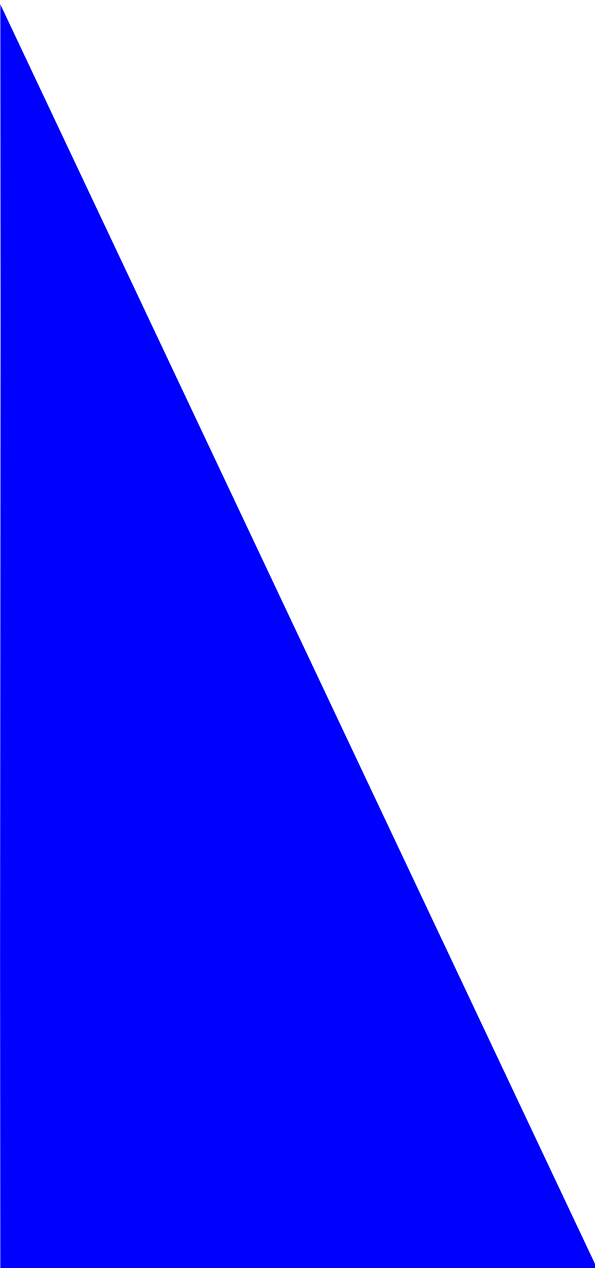
Satama-alueen turvallisusselvitys (33 §)

- Sataman kautta aluskuljetuksena kappaletavarana kuljettavien VAK-aineiden määrä ylittää 10 000 tonnia/vuosi
- Traficom voi edellyttää myös muilta satama-alueilta turvallisuus selvityksen tekemistä, jos siihen ilmenee tarvetta.
- Sisältää toimenpiteet ja menettelyt, joiden avulla varmistetaan vaarallisten aineiden turvallinen kuljetus ja siihen liittyvä toiminta satama-alueella.
- Osoitetaan käytössä olevat toimintaperiaatteet suuronnettomuuksien ja muiden onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja turvallisuusjohtamisjärjestelmän toimintaperiaatteiden toteuttamiseksi
- Satama-alueen sisäinen pelastussuunnitelma liitteenä
- VN-asetuksessa tarkempia säännöksiä

Satama-alueen turvallisuukselvitys (34-35 §)

- Satamanpitäjä laatii turvallisuukselvityksen (ajantasainen, toimiva ja turvallinen) koko satama-alueelle tai koko satamalle, jos satama muodostuu useasta satama-alueesta
 - Lastinkäsittelypalveluja satamassa suorittavan on laadittava turvallisuukselvitys omalta osaltaan ja toimitettava se satamanpitäjälle sekä informoitava muutoksista
- Turvallisuukselvitys Traficomille hyväksymisprosessiin
- Satamanpitäjä informoi lastinkäsittelypalveluja hyväksytystä turvallisuukselvityksestä.
- Uusittava säännösten edellyttämällä tavalla
- VN-asetuksella annettu tarkempia säännöksiä

Kiitos!

lvm.fi

LVW LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ